

Länsstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

1 (3)

Datum
2020-05-07

Diarienummer
402-4707-2020

Kiruna kommun
diabas@kiruna.se

Förslag till detaljplan för Gruvstadspark 3, etapp 2, del av centrum, nedre Norrmalm m fl i Kiruna kommun

Kommunens dnr 2020-00144

Handlingar daterade 2020-03-10 (planbeskrivning), 2020-03-02 (MKB) samt mars 2020 (plankarta) har inkommit till Länsstyrelsen för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900)

Bakgrund

Gruvbrytningen i Kiruna påverkar stadskärnan genom bl.a. markdeformationer. Detta innebär att för att gruvverksamheten ska kunna fortsätta behöver berörda markområden omvandlas till gruvindustri. Detta sker succesivt genom att s.k. gruvstadsparker inrättas allteftersom gruvverksamheten fortskrider. Nu aktuell detaljplan ingår i det område som avgränsats till gruvstadspark 3 (GP 3). GP 3 som sträcker sig utmed Kiruna centrala delar från nedre delen av Norrmalm i nordväst till Parkskolan (strax nordväst om kyrkan) i söder. GP 3 har indelats i 2 delområden GP 3:1 och GP 3:2. Detta yttrande avser GP 3:2 som ligger på ömse sidor om etapp 1 (GP 3:1). Etapp2 utgörs av två delområden. Området längst i söder utgörs av centrumbebyggelse i form av bl.a. restaurang, butiker, skola och simhall. Därutöver omfattar delområdet ett flertal flerbostadshus längs med Adolf Hedinsvägen upp till Steinholtzgatan. Delområdet i nordväst innehåller i huvudsak bostadsbebyggelse i form av både en- och tvåbostadshus samt flerbostadshus. Området sträcker sig från Hjalmar Lundbohmsvägen i sydost till Baningenjörsvägen i sydväst.

För planområdet gäller 33 detaljplaner, 1områdesbestämmelse och 4 tomtindelningar.

Planområdet berörs av riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material och av riksintresse för kulturmiljövård.

Planförslaget är förenligt med gällande fördjupad översiktsplan från 2014.

Länsstyrelsen har tidigare lämnat yttrande över undersökning angående betydande miljöpåverkan 2019-07-29 och avgränsning MKB 2019-12-17 rörande hela området för GP 3. En miljökonsekvensbeskrivning, MKB som omfattar hela GP 3-området ingår i planhandlingarna.

Planförslaget

Planförslaget innebär att nuvarande markanvändning ändras till industriområde.

Avsikten är att omvandlingen skall ske succesivt, via en s.k. gruvstadspark.

Gruvstadsparken kommer att fungera som en buffertzona i gränsområdet mellan staden och gruvan.

Den markanvändning som idag pågår inom planområdet kommer att kunna fortsätta trots att området planläggs som industrimark. Pågående markanvändning kan pågå tills dess att avveckling måste ske p.g.a. markdeformationernas utbredning. Det innebär att byggnader och övrig miljö, underhålls så att området fortsatt kan bibehålla sin funktion fram till dess att avveckling blir aktuell.

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänt

Principfrågorna i planförslaget hanteras och redovisas på samma sätt som för de tidigare gruvstadsparksplanerna, där Länsstyrelsen medverkat i dialogen om planernas utformning. Länsstyrelsen har hittills funnit att avvecklingen genom gruvstadsparkskonceptet fungerat väl och att s.k. gruvstadsparker anlagts i gränzonen mellan gruvområdet och samhället. Detta regleras i genomförandeavtal mellan kommunen och LKAB.

Många bostäder berörs av planförslaget vilket innebär att nya bostäder behöver tillkomma på annan plats som ersättning innan området avvecklas. Graden av negativa sociala konsekvenserna som lyfts i planbeskrivning och i MKB är till stor del beroende på hur avvecklingen sker och att människor i god tid vet vad som kommer att hända med deras boende. Det är också viktigt hur planeringen sker när det gäller rivningar med påverkan från buller och transporter. Länsstyrelsen anser att dessa frågor behöver vara väl utredda inför detaljplanens antagande.

Kulturmiljö

Området omfattas av riksintresse för kulturmiljö. Riksintresset påverkas på ett betydande sätt av hela samhällsomvandlingen, där aktuell detaljplan utgör en del. Länsstyrelsen anser dock att riksintresset har hanterats i olika processer och att det delvis tillgodoses genom att vissa värdefulla och representativa byggnader bevaras genom flytt bl.a. till nya centrum. Urvalet har skett i samverkan mellan kommunen, Länsstyrelsen och LKAB. Inom planområdet finns byggnaden Cementgjutaren 1 som är en av de byggnader som valts ut för flytt till nya centrum. Länsstyrelsen deltar även i det fortsatta arbetet med att finna lämpliga platser att flytta bebyggelsen till. Om urvalet av byggnader som flyttas till lämpliga platser i det nya Kiruna görs med stor omsorg, så ser Länsstyrelsen det som en del i att riksintresset för kulturmiljö beaktas.

Länsstyrelsen anser dock att vissa förtydliganden bör ske i planbeskrivningen när det gäller redovisningen av påverkan på kulturmiljön. När kulturmiljö som *allmänt intresse* redovisas anges att 0-alt får *mycket stora negativa* konsekvenser medan planalternativet medför *måttligt negativa* konsekvenser för *bebyggelsemiljön*. Det bör tydligare framgå vad som gör det ena bättre än det andra. Det bör också tydligare redovisas vad som avser den aktuella etappen GP 3:2 och vad som avser hela GP:3-området.

Avfall, masshantering, förorenad mark

Hantering av avfall samt masshantering måste ske i enlighet med gällande lagstiftning. Omhändertagande av avfall ska ske så högt upp som möjligt enligt avfallshierarkin.

Vidare är det, som också framgår i MKB:n, viktigt att ansvaret för att följa upp förorenade områden tydliggörs för att säkerställa att potentiella föroreningar undersöks och vid behov efterbehandlas innan rivning.

Klimatanpassning, dagvatten

Som anges i planbeskrivningen gällande dagvatten, behöver dagvattensystemets funktion utredas. I det sammanhanget är det viktigt att använda sig av de prognosticerade klimatdrivna förändringarna av nederbörd vad gäller kvantitet och kvalitet. Planområdet ligger relativt höglänt och dagvatten från området kan därför påverka nedanför liggande områden. I sammanhanget behöver även utredas om det finns risker för ogynnsam påverkan på recipient för dagvatten.

Länsstyrelsens synpunkter som framförts i samband med de föregående etapperna om nödvändigheten att hantera många av frågorna i ett helhetsperspektiv där detaljplanerna blir ett sätt att genomföra delar av helheten, gäller även för denna etapp. Utöver påverkan på nuvarande verksamheter så innebär ett genomförande av planförslaget bl.a. att avfall genereras, att vattenförsörjning till angränsande områden kan påverkas, och även risk för att markföroreningar sprids. Detta är frågor som behöver hanteras, men som är svåra att reglera planmässigt i en enskild detaljplan. Det krävs en helhetslösning för hela samhällsomvandlingsområdet som detaljplanerna får förhålla sig till.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplanen behöver prövas enligt bestämmelserna i 11 kap. 10 § plan- och bygglagen.

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd, naturmiljö samt med enheten för samhällsskydd.

De som deltagit i yttrandet

Beslut till yttrandet har fattats av enhetschef Willy Sundling med Inger Krekula som föredragande.